

795 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.) «κ' ἡ Ἀρετοῦσα φόρμιζε νὰ μὴ γροικᾷ λαγοῦτο | οὐδὲ τραγούδι οὐδὲ σκοπὸ κι ἀγκούσευγε κ' ἐπόνει» καὶ 802 «καὶ μόνον ἀγκουσεύγετο μέσα 'ς τὸ λογισμόν του». 2) Μετβ. κάμνω τινὰ νὰ στενοχωρηθῇ, νὰ ἀδημονήσῃ, λυπῶ τινὰ Ἡπ. Κεφαλλ. Παξ.: Μὴ μ' ἀγκουσεύῃς Ἡπ. Τὸν ἀγούσεψε μ' αὐτὰ ποῦ εἶπε Κεφαλλ. Τόνη βρίσκει κάθε μέρα καὶ μὲ τὰ ποντουρόλογά του τὸν ἀγκουσεύει (ποντουρόλογα=ὑπαινιγμοί) Παξ.

ἀγκουσιὰ ἡ, Πελοπν. (Ἀνδρίτσ.) ἀγουσιὰ Πάρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγκουσεύω ὑποχωρητικῶς.

1) Ἀγκοῦσα, ἀσθμα, δύσπνοια Πελοπν. (Ἀνδρίτσ.): Ἐχω ἀγκουσιὰ. 2) Στενοχωρία, ἀδημονία Πάρ. Πβ. ἀγκοῦσα Β1. Συνών. ἀγκούσεμα.

ἀγκουσιάζω Πελοπν. (Καλάβρυτ. Καλάμ. Τρίκκ.) ἴγκουσιάζω Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγκουσιάζω.

Ἀσθμαίνω, πνίγομαι ἔνεκα μεγάλου καύσωνος. Συνών. ἀγκουσομανῶ.

ἀγκουσομάνημα τό, Ἡπ. ἴγκουσομάν'μα Ἡπ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγκουσομανῶ.

Ἀσθμα, δύσπνοια: Τὸν ἔπιασε τὸ ἴγκουσομάν'μα, γιατί εἶναι ἀρρυστους. Συνών. ἀγκουσομανητό.

ἀγκουσομανητό τό, ἀμάρτ. ἴγκουσομαν'τό Ἡπ. (Χουλιαρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγκουσομανῶ.

Ἀσθμα, δύσπνοια. Συνών. ἀγκουσομάνημα.

ἀγκουσομανῶ ἀμάρτ. ἀγκουσομανάω Ἡπ. ἴγκουσομανάου Ἡπ. Στερελλ. (Λοκρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγκοῦσα ἢ ἐκ τοῦ ρ. ἀγκουσεύω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -μανῶ. Πβ. ἀγριομανῶ, θρασομανῶ καὶ τὸ ἀρχ. ὑλομανῶ.

Ἐχω δύσπνοια, ἀσθμαίνω ἐνθ' ἂν.: Ἰγκουσομάναι' 'ς τὸν ἀνήφουρου Ἡπ. Συνών. ἀγκουσιάζω.

ἀγκούτσα ἡ, Εὐβ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Ἀρτοτ. κ. ἄ.) ἀγούτσα Θράκ. (Μάδυτ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) Σάμ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

1) Ράβδος ἀγκύλη πρὸς καθέλκυσιν ἀπροσίτων κλάδων ὀπωροφόρων δένδρων Εὐβ. Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀρτοτ.): Φκειάσι μιὰ ἀγκούτσα νὰ φτάσουμι τὰ σῦκα ἀπ' τ' σ'κῆς Αἰτωλ. Ἐχον νὰ μακρὰ ἀγκούτσα κι φτάνον τὰ σῦκα ἀπ' τ'ς σ'κῆς μ' αὐτόθ. || Παροιμ. Κάθι ἀγούτσα γιὰ δρουσιὰ τ'ς τρανάει (ἕκαστος πρὸς τὸ συμφέρον του δρῆ) Σάμ. (Συνών. φρ. κάθε σκεπάρνι πρὸς τὰ ἐδῶ ρίχνει τὰ πελεκούδια). Συνών. ἀγκούλα 2. || Μεταφ. χαρακτηριστικὸν ἀνθρώπου κυρτωθέντος διὰ γῆρας ἢ νόσον ἢ καὶ ἔνεκα ἄλλου πράγματος Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἐγιν' ἀγούτ' ἀπ' τὰ γιρατιά Σάμ. Τό 'χ' ἀγκούτσα τὸν πονδάρ' αὐτὸς Αἰτωλ. Γιν'κι ἀγκούτσα τὸ χέρι μ' αὐτόθ. 2) Ποιμενικὴ ράβδος, δι' ἧς συλλαμβάνονται τὰ βοσκήματα ἀπὸ τοῦ ποδὸς Εὐβ. Θράκ. (Μάδυτ.) Σάμ.: Αἰνιγμ. Τὴν ἀγούτσα μου βρουδῶ, 'ς τὴ γειτονιά τὴν ἀγροικῶν (τὸ δοξάρι ποῦ τινάσσουν τὸν βάμβακα) Σάμ. 3) Ράβδος ἀγκύλη προσηλωμένη σταθερῶς ἀπὸ τοῦ εὐθέος ἄκρου ἐπὶ δοκοῦ

τῆς οἰκίας καὶ χρησιμεύουσα ὡς κρεμάστρα Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀρτοτ. κ. ἄ.): Δέσι τοῦ σπάου 'ς τ'ν ἀγκούτσα γιὰ ν' ἀρμαθιάσουμι τὸν καπνὸ Αἰτωλ. Ἐεῖς πολλὰς ἀγκούτσες γιὰ ν' ἀρμαθιάσῃς καπνὸ; Αἰτωλ.

4) Μακρὰ ράβδος φέρουσα εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον ἀγκιστροειδὲς κύρτωμα, δι' ἧς ἀφαιρεῖται τὸ ἐφ' ὑψηλοῦ ἀνηρτημένον Χαλκιδ.

β) Κοντὸς μακρὸς μὲ σιδηρᾶν αἰχμὴν κατὰ τὸ ἕτερον ἄκρον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀποσποῦν τοὺς διὰ τοῦ ρεύματος τοῦ ποταμοῦ μεταφερομένους κορμούς δένδρων, ὅταν ἐμπλακοῦν που Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

ἀγκούφι τό, ἀμάρτ. ἀγκούφ' Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀγούφ' Θράκ. (Αἰν.)

Ἀγνώστου ἐτύμου. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ὀργανον ταλασιουργικόν, ἥτοι ράβδος διχαλωτὴ μὲν εἰς τὸ ἐν ἄκρον, φέρουσα δὲ κεραίαν εἰς τὸ ἕτερον, ἢ φέρουσα κεραίας καὶ εἰς τὰ δύο ἄκρα, ἐπὶ τῶν ὁποίων περιτυλίσσουν τὸ νῆμα ἀπὸ τοῦ ἀτρακτίου. Συνών. ἀγκάλιστρος 2, τυλιγάδι.

ἀγκουφίζω ἀμάρτ. ἀγκ'φίζου Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀγκουφίζω Σύμ. ἀγ'φίζου Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀγκούφι.

Τυλίσσω τὸ νῆμα εἰς τὸ ἀγκούφι, ἀναπηνίζομαι. Συνών. γλυτηριάζω, τυλιγαδιάζω.

ἀγκούφισμα τό, Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀγούφισμα Θράκ. (Αἰν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγκουφίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Τὸ τύλιγμα τοῦ νήματος εἰς τὸ ἀγκούφι. Συνών. τυλιγάδισμα.

ἀγκοφορῶ Χίος (Νένητ.) Μέσ. ἀγκοφοροῦμαι Χίος (Μυρμήγκ. Νένητ.) ἀγκοφαιρέμαι Θήρ. κ. ἄ. ἴγκοφοροῦμαι Κύθν. ἴγκοφαιρέμαι Κύθν. ἴγκοφαιρέμαι Θήρ. Παθ. μετοχ. ἴγκοφαιρέμενος Λέσβ. (Μυτλ.)

Ἐπιτατικώτερος τύπος τοῦ ἀγκώνω. Πβ. καὶ τὰ εἰς -βολῶ, -κοπῶ, -λογῶ καὶ -μαχῶ ρ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 22 (1910) 242 κέξ.

1) Ἀσθμαίνω, πνευστιῶ ἔνεκα νόσου, κόπου, πολυφαγίας κττ. Θήρ. Κύθν. Συνών. ἀγκομαχῶ 1. 2) Βογγῶ, στενάζω, ὀλολύζω Θήρ. Κύθν. Χίος (Μυρμήγκ. Νένητ. κ. ἄ.): Σὰν κοπανίσω τὸν νίγιόν μου, ὅλον ἀγκοφορᾶται ἀφ' τὰ κλάματα Χίος. Συνών. ἀγκομαχῶ 2.

ἀγκραιῖκου Τσακων. ἀγκραιῖκου Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγκραίνου καθὰ κατσαίνου-κατσαῖκου, χορταίνου-χορταῖκου. Πβ. GAnagnostopoulos Tsakon. Gramm. 50.

Ἀγκιστρώνω, πιάνω κάτι, ὅπως ἡ γαλῆ διὰ τῶν ὀνύχων αὐτῆς, τσακώνω: Ἀγκραῖτε νι σὰν τὰν κατσούα τζ' ἐσοῦστε (τὸν ἔπιασε ὡς ἡ γαλῆ καὶ ἐσώθη). Ἀ γρία ἀγκραῖτε νι σὰν τὰ ψούρα νὰ νι πῆ (ἡ κῆ) γαμπρὲ (ἡ γρια τοῦ ἐκόλλησε ὡς ψώρα διὰ νὰ τὸν κάμῃ γαμβρόν). || Ἄσμ.

Οἱ γερανοὶ μὲ ἄγγαῖ τσαι τᾶνου τὰ φτερά σου

ἴγκραῖα τὰ νυχάτσα μι

(οἱ γέρανοι μὲ ἔφεραν καὶ ἐπάνω εἰς τὰ πτερά των ἐκόλλησα τὰ νυχάκια μου).

